

Vlaamse Juristenvereniging

Deze bijdrage werd door de Vlaamse Juristenvereniging geselecteerd en valt buiten de redactionele verantwoordelijkheid van het Rechtskundig Weekblad

Over het muurtje kijken

Het blad dat u geen week kan missen, omschrijft zichzelf niet toevallig als «Rechtskundig». Het is juridisch, maar toch nog net iets meer dan dat. Het is praktisch gericht, maar ronduit wetenschappelijk. Dat er los van de juridische praktijk amper juridische wetenschap zou kunnen zijn, lijkt een truïsmen. Dat het omgekeerde ook waar is, durven we wel eens uit het oog te verliezen.

Alleen al daarom is het goed even over het muurtje te kijken. Op 9 november van vorig jaar bracht de Duitse *Wissenschaftsrat*, het adviesorgaan van de Bondsregering inzake wetenschapsbeleid, een boeiend rapport uit over de toestand en de evolutie van de rechtswetenschap bij onze oosterburen. De jongste jaren is de belangstelling voor de Duitse rechtswetenschap in onze streken wat geslonken, onder meer omdat de kennis van andere levende talen dan het Engels er in Vlaanderen niet bepaald op vooruitgaat. Dat neemt niet weg dat er vele redenen zijn om een vergelijking met de situatie in Duitsland interessant te vinden: een rechtsstelsel uit de continentale traditie, dat invloed ondergaat van de globalisering en europeanisering van het recht, komt ons niet volkomen vreemd voor.

Europeanisering en globalisering zijn trouwens twee kernwoorden in het rapport *Perspektiven der Rechtswissenschaft in Deutschland*. De auteurs ervan stellen zich keer op keer de vraag hoe een gezond evenwicht kan worden bereikt tussen de eigenheid van het Duitse recht en de universaliteit van een aantal

rechtsvragen, tussen de gerichtheid op een binnenlandse vraag, die recht heeft op correcte rechtsbedeling, en een internationaliserende economie, die nieuwe problemen van een oplossing dient te voorzien.

Minder vanzelfsprekend naar Vlaamse normen is de uitgebreide aandacht die in het rapport wordt besteed aan de verhouding tussen het recht als wetenschap en de wetenschappelijke disciplines die ermee verwant zijn, zoals de sociologie, de filosofie, de psychologie en de historische wetenschap. Onder druk van een verlangen naar praktische inzetbaarheid hebben deze vakken – daar en hier – de laatste decennia aan gewicht verloren binnen het juridische curriculum. Vandaag wijst de *Wissenschaftsrat* op de grenzen van die evolutie. Een succesvol beginselenonderwijs in de rechten staat of valt met een correcte inschatting van de context waarin het recht tot stand komt. Praktische inzetbaarheid in een complexe samenleving is onverzoenbaar met vakidiotie. En zo pleiten de auteurs van het rapport voor een herwaardering van de «hulpwetenschappen», als een *conditio sine qua non* voor een rechtenopleiding die weet om te gaan met multidisciplinariteit. Voor een rechtswetenschap die geen afstand wil doen van haar maatschappelijke relevantie, is dit een kwestie van overleven.

Ook wanneer het gaat om het moeizame evenwicht tussen specialisatie en generalisme schrikt het rapport niet terug voor boude stellingen. Net zoals bij ons hebben de universitaire rechtsfaculteiten in Duitsland sinds enige tijd parallelopleidingen zien ontstaan in het raam van

de hogescholen. De ideale verhouding tussen beide circuits is nog niet gevonden. De *Wissenschaftsrat* heeft hierover wel een duidelijke visie en pleit voor een maximale integratie, waarbij hogeschool en universiteit als twee wegen naar eenzelfde doel, namelijk juridische excellentie, worden benaderd. Zonder twijfel een nobele doelstelling, maar hoe bereik je dit in de praktijk?

Deze en andere themata die in het rapport worden behandeld, komen de Vlaamse lezer ongetwijfeld bekend voor. En al kan dat verleidelijk zijn, toch is het geen zinvolle oplossing om de conclusies van de *Wissenschaftsrat* af te doen als irrelevant voor de Vlaamse situatie. Een land, een juridische gemeenschap, kan niet tegelijkertijd prat gaan op zijn strategische positie binnen een internationale context, en blind blijven voor wat over de grenzen aan denkwerk gebeurt.

Alleen al om die reden verdient *Perspektiven der Rechtswissenschaft in Deutschland* een ruim lezerspubliek in Vlaanderen. En hoewel de auteurs van het rapport waarschuwen voor het toenemende risico van plagiaat in de rechtswetenschappelijke literatuur, kan dit zeker geen bezwaar zijn tegen enig initiatief dat zijn inspiratie zoekt bij het werk van de *Wissenschaftsrat*. De Vlaamse juristen en de Vlaamse rechtzoekenden verdienen dat. Meer zelfs: ze hebben er recht op.

Het integrale rapport is te lezen op www.wissenschaftsrat.de/download/archiv/2558-12.pdf.

Frank Judo
Voorzitter Vlaamse Juristenvereniging
www.vjv.be